

ELS FLORIJN

Het meisje dat
verdween

Mozaïek | Roman

Els Florijn

*Het meisje dat
verdween*

Roman

Zesde druk

UITGEVERIJ MOZAÏEK, ZOETERMEER

DEEL I

Ditte 1943

Lotte 1938-1946 en verder

1943

Ze weet niet waarvan ze wakker wordt. Ze ligt roerloos op haar rug in bed en luistert naar de geluiden in huis.

Het lijkt alsof het oude huis opgebouden is met ademen, alsof het tikken van de buizen, het kraken van de spanten, het kreunen van het dak voorbij is.

Ze gaat rechtop zitten. Ze voelt de krullen in haar donkere haar langs haar gezicht glijden en ze kijkt met grote ogen de kamer in. Alles lijkt gewoon. Maar toch is dat niet zo, want ze hoort het water niet door de leidingen stromen, geen mama die de kraan opendraait om haar gezicht te wassen. Ze hoort papa's stem niet, geen voetstappen op de trap. Er komt geen licht door de gordijnen. Het is dus nog avond, of nacht. En Lotte? Waar is Lotte?

Ze duwt de deken van zich af. Haar witte beentjes komen over de rand van het bed, en met haar blote voeten stapt ze op de koude vloer.

Trillend staat ze in haar nachtpon naast het bed.

'Eerst je sokken aan. Anders vat je kou,' zegt Lotte altijd, en daarom zoekt ze tussen de kleren die ze gisteravond op de stoel gelegd heeft naar haar sokken. Ze gaat op bed zitten om ze aan

te trekken. Ze heeft het gevoel dat haar keel gevangen zit in een strakke band.

Ze duwt de slaapkamerdeur open.

'Lotte?' En, als het stil blijft: 'Papa?'

Niets.

Ze loopt naar beneden, zich vasthoudend aan de leuning, tree voor tree. Haar ogen zijn groot en ze wil niet huilen, maar haar lip begint te trillen. Overal is het donker. En waar is Lotte? Lotte is er altijd. Papa heeft haar naar bed gebracht, maar Lotte was er wel, want ze hoorde haar stem, vaag en vertrouwd van beneden.

'Lotte?' zegt ze weer, en als het weer stil blijft, suizelend stil, en donker, begint ze te huilen. Ze gaat halverwege de trap zitten.

Tegenover haar is de voordeur. Ze hoort het geluidje ondanks haar snikken, en verbaasd is ze stil. Er wordt een sleutel in het slot gestoken en omgedraaid.

'Frieke!' zegt ze, en nog een keer: 'Frieke!' Zo blij is ze dat ze degene die binnenkomt, kent.

Het meisje kijkt omhoog.

'Ditte? Maar kind, wat doe jij hier? In je nachtpon in het donker op de trap? Waar zijn je papa en mama en Lotte?'

'Ditte weet het niet.' Ze begint weer te huilen, met lange uitbalen, ze kan niet stoppen, ook niet als Frieke haar optilt en van de trap af draagt.

Ze lopen samen de kamers door, eerst beneden, dan boven, maar alles is stil: het bed van papa en mama is opgemaakt, Lottes bed ook.

'Toen je naar beneden ging daarnet, was er toen al niemand?' Er is een diepe rimpel tussen Frieke's ogen gekomen, alsof ze boos is.

Ze schudt haar hoofd. 'Ditte wil naar Lotte toe, naar Lotte toe!'

Frieke zucht. 'Kind, als ik wist waar Lotte was, mocht je meteen naar haar toe.'

‘Ze zijn opgegeten!’

‘Opgegeten? Hoe kom je daar nu bij?’

‘Papa zei dat de Duitsers Joden eten.’

‘Ik denk dat je het verkeerd verstaan hebt. De Duitsers eten geen Joden.’

Frieke zet haar op het aanrecht en begint chocolademelk te maken, iets wat Ditte anders alleen zondags krijgt. Het lijkt alsof Frieke niet goed kan nadenken, want ze morst melk, en ze doet ook geen suiker in de chocolademelk. Zonder lust ze het niet, al heeft mama pas gezegd dat ze heel zuinig moeten doen met de suiker.

Ze zegt het zachtjes, omdat ze anders echt geen chocolademelk lust: ‘Frieke, mag Ditte suiker?’

‘Hè? Ja natuurlijk, liefje.’

Ze ziet hoe Frieke zich omdraait en de suikerpot wil pakken, hoe ze dan opeens een briefje van de keukentafel pakt. Ze blijft half omgedraaid staan en leest wat erop staat.

‘Je gaat met mij mee,’ zegt ze dan. ‘Drink je chocolademelk maar op.’

Ditte ziet dat er tranen in haar ogen staan.

Ze durft niet te zeggen dat er nog steeds geen suiker in zit, ze zegt niets, maar drinkt de chocolademelk op.

Ditte Stein wordt geboren op de dag dat Nederland capituleert. Als haar ouders in 1943 bericht krijgen dat ze zich in kamp Vught moeten melden, besluiten ze onder te duiken – zonder Ditte. Zij wordt meegegeven aan de huishoudster, in de hoop dat de SD het kleine meisje met rust zal laten. Maar het ondenkbare blijkt mogelijk: door toedoen van de burgemeester wordt Ditte anderhalve week later al opgehaald en helemaal alleen op transport gezet naar Auschwitz. Daar wordt het driejarige meisje direct na aankomst vergast.

Lotte, pleegzus van Ditte, overleeft de oorlog en gaat jaren later terug naar het dorp waar ze opgroeide. Daar beleeft ze het verleden opnieuw: de gelukkige jaren voor de oorlog, het onderduiken, maar bovenal het afschuwelijke drama: Ditte die ze nooit meer heeft teruggezien, van wie niets meer terug te vinden is; zelfs geen foto.

Het meisje dat verdween is gebaseerd op het waargebeurde verhaal van de familie Frank uit het Betuwse Lienden.

‘Het is zover: ik roep de roman *Het meisje dat verdween* van Els Florijn uit tot de beste roman van 2010.’ – Andries Knevel via Twitter

ISBN 9789023993575 | NUR 301

uitgeverijmozaiek.nl